

СТЕНОГРАМА
засідання Комітету Верховної Ради України
з питань інтеграції України до Європейського Союзу

26 лютого 2025 року

Веде засідання голова Комітету І.О.КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ

ГОЛОВУЮЧА. Доброго ранку, шановні колеги! Вітаю всіх. Розпочинаємо позачергове засідання Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу. Є кілька питань на порядку денному. Проект колегам членам комітету було розіслано. Чи є якісь інші пропозиції до цього проекту порядку денного? Чи можемо голосувати?

Якщо немає інших пропозицій, то я ставлю на голосування проект порядку денного сьогоднішнього засідання комітету. Хто за, колеги? Прошу висловлюватися.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

ВІНТОНЯК О.В. Вінтоняк – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

ГАЛАЙЧУК В.С. Галайчук – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги.
Рішення одностайне.

Я дякую всім, хто підключився оперативно до нашого засідання. І ми почнемо з вами з розгляду проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення інституційної спроможності Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, та вдосконалення механізмів управління активами (реєстраційний номер 12374-д від 10 лютого 2025 року), поданий членами Комітету з питань антикорупційної політики, серед яких чи основним автором є пані Анастасія Радіна.

Я дякую, що ви, пані Анастасія сьгодні долучилися до нашого засідання. Ми перенесли розгляд цього питання саме з огляду на те, що ви не могли бути з нами на попередньому засіданні, тому вам слово очевидно з акцентом на тому, що наші повноваження полягають саме у визначенні наскільки той чи інший законопроект відповідає нашим міжнародним правовим зобов'язанням у сфері євроінтеграції, права ЄС і нашим зобов'язанням у рамках Ради Європи, членство наше у Раді Європи. Будь ласка.

РАДІНА А.О. Дякую дуже, пані Іванно.

Добрий день, шановні колеги! І також дякую дуже за можливість взяти участь у засіданні комітету.

Я, на жаль, перебувала у відрядженні у минулу п'ятницю, коли мав комітет розглядати питання, тому щиро дякую колегам за можливість все-таки розглянути це питання за моєї участі.

Отже, законопроект 12374-д – це доопрацьована версія, зареєстрована Комітетом з питань антикорупційної політики на основі трьох законопроектів: одного основного і двох альтернативних з відповідного ж питання. Законопроект спрямований на виконання наших зобов'язань в рамках Ukraine Facility. Ці зобов'язання складаються із двох основних блоків, які відповідно і висвітлені в цьому законопроекті, знайшли своє відображення і врегулювання в цьому законопроекті.

Перший блок – це власне посилення інституційної незалежності АРМА, і тут законопроектом пропонується нова процедура добору керівника АРМА за участі міжнародних експертів і процедура аудиту діяльності АРМА за участі, знову ж таки, незалежних експертів. Тут, колеги, немає особливих новацій, запропонована модель, яка вже застосовується для таких органів, як НАБУ, НАЗК, БЕБ, митниця і так далі.

Я, з вашого дозволу, колеги, не буду довго зупинятись на інституційному блоці і перейду до наступного блоку наших зобов'язань в рамках Ukraine Facility. Це запровадження прозорої процедури управління активами і відповідно продажу активів, які арештовані в кримінальному провадженні.

Ще раз хочу наголосити, колеги, що внесення змін до Закону про АРМА щодо власне прозорого управління є невід'ємною частиною наших зобов'язань перед Ukraine Facility і має це все бути виконано до кінця березня цього року. Європейський Союз і колеги з Єврокомісії дуже чітко підкреслюють на зустрічах, що закон, який вирішує тільки питання інституційної незалежності АРМА, не може бути зарахований як виконання наших зобов'язань перед Ukraine Facility, і ми маємо звернути увагу на зміну і відповідно запровадження більш прозорих процедур управління активами також.

Розробляючи власне запропоновану законопроектом процедуру, точніше нову процедуру і новий підхід до управління активами, арештованими в кримінальному провадженні, ми з колегами спиралися зокрема на Директиву Європейського Союзу від 2024 року 1260, від 24 квітня 2024 року. Зокрема звертали увагу на наступне.

Директива говорить, що ми маємо уникати передачу активів в управління або власність власнику чи пов'язаній з ним особі. На жаль, теперішня процедура управління активами, яка передбачає залучення бізнесу до управління активами, арештованими в кримінальному провадженні, не дає можливості виконати одночасно дві вимоги: і передати актив в управління і при цьому не передати його в управління особам, пов'язаним із власниками. Яскравим прикладом цього, колеги, є наразі конкурс, який триває по визначенню управителя для торговельного центру "Гулівер". Вже відібраний управитель один був дискваліфікований, зокрема, наскільки я розумію, через підозру щодо зв'язків такого управителя із власником. АРМА не уклала угоду з переможцем. Відповідно процедура визначення переможця триває.

І тут, колеги, я мушу підійти до наступної вимоги євродирективи, на яку ми також звертали увагу, коли пропонували новий механізм, це необхідність забезпечення ефективних заходів управління активами і безперервність управління такими активами, зокрема як підприємство. Це частина перша статті 20 директиви. На жаль, теперішня модель управління, за якої власне просто бізнес залучається, точніше, здійснюється відбір управителів через конкурсну процедуру серед будь-якого зацікавленого бізнесу, який має досвід роботи у відповідних сферах, не забезпечує безперервність управління активами, як вже я сказала на прикладі з "Гулівером", хоча не укладена угода компанією, яка може бути пов'язана із власником. В той же час компанія в цей час власне не передана в управління нікому, безперервність управління не здійснюється і, скажемо так, є побоювання, що весь цей час актив просто може продовжувати, через відсутність власне управителя і відсутність безперервності управління актив може продовжувати годувати, перепрошую за просторіччя, власника.

Опрацювавши недоліки чинної моделі і власне рекомендації, точніше, не рекомендації, а позицію євродирективи, ми запропонували модель залучення арбітражних керуючих як професійних суб'єктів на ринку управління проблемними активами для власне їх участі в управлінні арештованими активами в якості управителя.

Оскільки інститут арбітражних керуючих, він достатньо давно вже в Україні працює, тобто це сталий інститут, в ньому є саморегульовальна організація, в ньому є механізм притягнення арбітражних керуючих до дисциплінарної відповідальності, в

ньому є процедура навіть фактично втрати професії в якості санкції за порушення, за неналежне виконання обов'язків арбітражного керуючого.

Таким чином видається принаймні, що запропонований механізм одночасно забезпечить і безперервність управління активами, і забезпечить незалучення до управління активами або бізнес-конкурентів, або осіб, пов'язаних із власниками. Для арбітражних керуючих, точніше для відбору арбітражних керуючих також законопроектом передбачені чіткі вимоги щодо запобігання конфлікту інтересів. Так, при визначені в автоматизованому режимі для уникнення дискреції або суб'єктивізму арбітражного керуючого АРМА також зобов'язана провести моніторинг на предмет ознак наявності конфлікту інтересів такого арбітражного керуючого. Якщо визначена автоматизованим способом особа не відповідатиме, скажімо так, або якщо щодо такої особи будуть обґрунтовані сумніви щодо наявності конфлікту інтересів, то угода з таким арбітражним керуючим відповідно не укладається і визначається наступна особа в автоматизованому порядку.

Далі, колеги, ми звернули увагу на вимогу євродирективи щодо необхідності проведення оцінки активів під час підготовки до арешту або одразу після його арешту, це частина четверта статті 20 Директиви, і чітко передбачили, що має відбуватися при передачі активів в АРМА, перше підписання акту прийому-передачі; друге, при цьому підписанні акту прийому-передачі має відбуватися фіксація вартості активу, для того щоб ми чітко знали, з якою стартовою вартістю актив потрапив до АРМА і відповідно яку саме вартість активу АРМА в результаті заходів управління має зберігати і за можливості збільшувати. Передбачено, що якщо на момент підписання акту прийому-передачі відсутня оцінка активу, зроблена протягом останніх 6 місяців, то тоді таку оцінку має обов'язково зробити АРМА, і це має бути саме оцінка на дату підписання акту прийому-передачі.

Далі, колеги, враховані також вимоги євродирективи щодо підстав для реалізації активів. Так, частина четверта статті 20, стаття 21 Директиви передбачає, що арештований актив може бути реалізований в разі, якщо він швидко псується, швидко втрачає вартість або витрати на його утримання є непропорційними до його вартості, або їм занадто складно управляти. Ми врахували перші три пункти і передбачили, що майно може бути без згоди власника, але за рішенням слідчого судді реалізоване до фінального вироку у випадку, якщо воно піддається швидкому псуванню, воно швидко втрачає свою вартість або витрати на зберігання нерухомого майна протягом останніх 12 календарних місяців становлять більше 30 відсотків від вартості такого майна на час його передачі до управління.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Анастасіє, я думаю, що колеги так само мали можливість ознайомитися з деталями, давайте, можливо, якщо ми заслухаємо зараз і зауваження, якщо є в інших колег, які є зацікавленими сторонами стосовно цього законопроекту, можливо, питання від колег членів комітету.

Але перед тим, скажіть, будь ласка, чи на даний момент у вас, чи можливо це питання до Урядового офісу, до пана Олександра, чи є на ось цей проект закону вже в цьому форматі, так, чи є висновок якийсь Єврокомісії?

РАДІНА А.О. Якщо можна, я можу відповісти.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка.

РАДІНА А.О. Я отримала листа від колег з Єврокомісії, він насправді достатньо короткий. Вони сказали, що цей законопроект, саме редакція "д", є хорошою базою для

першого читання, вони не висловили зауважень щодо норм законопроекту до першого читання і працюють над пропозиціями щодо доопрацювання законопроекту до другого читання. Але станом на зараз, ще раз, весь висновок, який у нас є, говорить, цитую, що цей законопроект є хорошим базисом для першого читання.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Я зрозуміла. Давайте, колеги члени комітету. Чи, може, до пані Анастасії є питання?

Поки ви визначаєтеся, тоді я запрошую до слова представників АРМА. Тут у мене написано, що є ціла низка людей. А, ось. Я бачу, так.

Я знаю, що ви нам надіслали великого листа із зауваженнями. Ми насправді їх опрацювали. Але можливо ви коротко сформулюєте основні ваші застереження, якщо вони є, саме в царині повноважень нашого комітету.

ДУМА О.О. Щиро дякую.

Доброго всім дня. Шановна Іванно Орестівно! Дякую, Анастасіє Олегівно, за представлення вашого законопроекту. Члени комітету! Також я дякую за можливість виступити і висловити нашу позицію. Насправді дійсно ми направили вам офіційний лист, я, з вашого дозволу, у вашій компетенції коротко зупинюся на основних. Національне агентство підтримує трансформацію, яка здійснюється зараз і має бути в стислі строки насправді по Facility plane схвалена, але є ряд зауважень, оскільки запропонований за літерою "д" законопроект повністю змінює процедуру управління арештованими активами.

І тут я почну з вашого останнього запитання щодо позиції Єврокомісії, оскільки на останньому засіданні ми були присутні, ми висловили свої зауваження, вони були занотовані. І насправді в рішенні ЄС є чітка рекомендація, я її можу вам навіть зачитати, "застосування процедур публічних закупівель для відбору управителів", і повинна бути обов'язково врахована, оскільки законопроектом пропонується, щоб відбір сторонніх управителів здійснювався виключно відповідно до Закону "Про публічні закупівлі".

Отож, запропонована модель повністю не відповідає, до речі, Директиві, яку Анастасія Олегівна зазначила, 1260. Це остання Директива Євросоюзу, яка чітко визначає про те, що повинна бути заборона, щоб власник арештованого активу взагалі мав до нього доступ до збереження, користування чи, не дай боже, розпорядження. Я акцентую увагу, що саме законопроектом 12374-д, саме авторами цього законопроекту вносяться зміни запропоновано до статті 19, в якій, до речі, чітко зазначено, що власник активу у разі сплати гарантійного платежу щомісячного буде мати можливість зберігати арештований актив. Це прямо суперечить тій нормі, про яку зазначено. Це перше.

Водночас це означає, що цим законом ми дамо дозвіл всім суб'єктам, які є в рамках кримінального провадження, мати доступ, зберігати, користуватись, розпоряджатись і що водночас чітко суперечить нашим нормам статті 170 Кримінального процесуального кодексу.

Тепер, що стосується ваших повноважень. Положення законопроекту суперечать цілій низці європейських стандартів управління арештованими активами. В Європейському Союзі управління арештованими активами здійснюють конкретно спеціальні агентства, які мають досвід збереження і ефективного використання активів. І, до речі, на останньому засіданні якраз членами Єврокомісії було зазначено, щоб обов'язково доопрацювали законопроект в частині того, що має враховуватись досвід, практика і на майбутніх управителів. Коли ми розглядаємо арбітражних керуючих, зокрема те, що пропонується, якщо коротко, це Національне агентство має їх навчити, вдати сертифікати. То перше питання: звідки бюджет, звідки на все це час?

І третє. АРМА – це не наукова установа. Тобто повністю порушуються принципи прозорості конкурентоспроможного майбутнього відбору управителя.

Водночас Директива Євросоюзу 2014/42 зобов'язує країни-члени створювати механізми для ефективного збереження арештованих активів, щоб уникнути їх знищення або знецінення. При цьому стандарти FATF наголошують, що арештовані активи повинні зберігати свою ринкову вартість до вироку суду. Яким чином арбітражний керуючий, якщо це фізична особа одна, яка навіть пройшла навчання, яка не зрозуміло яким чином отримає доступ до ухвали суду в рамках кримінального провадження, буде отримувати службову конфіденційну інформацію, буде нести за це відповідальність і за які кошти така особа зможе зберігати цей актив? Дуже багато питань.

Рекомендації CARIN передбачають, що країни повинні забезпечити прозоре та професійне управління арештованими активами без ризику конфліктів інтересів. Я тут акцентую увагу, тому що арбітражні керуючі, ви знаєте, в залежності і у вертикалі Міністерства юстиції і відповідно до інших законів здійснюють процедури банкрутства. І тоді може виникнути ситуація, коли арештований актив може бути в процесі банкрутства і попаде способом автоматизованого відбору такої собі рулетки, буде здійснювати і процедуру банкрутства і стане одночасно управляючим арештованим активом. Це дуже високі корупційні ризики.

В Європі немає таких прецедентів, коли функцію управління арештованими активами передають арбітражним керуючим, оскільки вони спеціалізуються на банкрутствах. Це те, про я сказала.

Отже, цей законопроект суперечить європейським прикладам, зокрема, наприклад, ми вивчили міжнародну практику, французьке агентство AGRASC займається управлінням арештованими активами, їхнім збереженням і використанням тільки у державних інтересах. Арбітражні керуючі у Франції не залучаються до цього процесу, бо їхня функція – робота з банкрутствами, а не з арештованими активами.

Наприклад, італійський орган ARBSC керує активами мафії, забезпечуючи їхнє збереження і використання в інтересах суспільства. В Італії арбітражні керуючі не можуть управляти арештованими активами, є чітка заборона, бо це створює ризики їх швидкої ліквідації або непрозорого продажу.

Іспанія. Орган називається...

ГОЛОВУЮЧА. Пані Олено, можна я вас переб'ю? Якраз директива дозволяє, вірніше, дає можливість кожній державі-членові мати свою форму, формулу реалізації її положень. Тобто директива не передбачає якихось там чітких рамок в цьому напрямку. Тому от ви нам зараз наводите там різні приклади, але це питання до кожної окремої країни. І це регулюється національним законодавством.

ДУМА О.О. Я погоджуюсь, що в кожній країні є свої правила і процедури. Але це є приклади європейських країн, саме туди, куди йде Україна і має бажання. Коли ми беремо спосіб управління арбітражних керуючих, то це не притаманно процедурам, які встановлені в будь-якій країні, які я називаю – Іспанія, Італія, Франція і так далі. Такого способу управління в європейських країнах не існує.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Олено. Ми зрозуміли.

ДУМА О.О. Якщо дозволите, я продовжу зовсім трошки щодо директиви...

ГОЛОВУЮЧА. Я би просила дуже коротко, пані Олено. Вибачте, бо маємо трошки обмеження по часу. Так.

ДУМА О.О. Тоді на завершення я зазначу наступне. Що є ще аналіз Світового банку, який підготовлений за ініціативою STAR, який чітко зазначає про те, що управління арештованими активами повинне здійснюватися виключно до проведених конкурсних процедур.

І відповідь Анастасії Олегівні, тому що був названий приклад "Гулівера". Якраз саме цей приклад свідчить про те, що АРМА перевіряє в органах правоохоронних, Служби безпеки на дотичність, причетність до власника. І коли таке встановлено, переходить до розгляду іншого учасника. І це відбувається по кожному арештованому активу. Ми робимо все можливе, щоб забезпечити державні інтереси, зберегти оці всі вимоги Європейського Союзу і не допустити власників до управління такими арештованими активами.

Наостанок я зазначу про те, що саме АРМА є організатором зараз Четвертого форуму, який незабаром відбудеться у Варшаві, за участю країн Європейського Союзу, де основною темою і буде стандарт для управління арештованими активами та повернення активів в Україну.

Нас чують, бачать всі трансформаційні зміни, які ми впроваджуємо. Тому в мене прохання до вас, пані голово, до всіх членів комітету, звичайно, підтримувати, оскільки Анастасія Олегівна правильно зазначила, що в нас є Facility Plan, ми розуміємо важливість цього документу, але врахувати наші зауваження, тому що ми щодня стикаємось з проблемами і ми розуміємо, як їх покращити, для того щоб ефективність була для держави більша. Це видно вже в цифрах до бюджету, які ми даємо, за 2024 рік це 12,3 мільярда, 8 мільярдів з яких ми направили на Збройні Сили України. Це величезна різниця в порівнянні з тим періодом і з тією АРМА, яка була колись до тих трансформаційних змін, які ми самі уже впроваджуємо. Нам нести відповідальність, а не Євросоюзу, за те, як цей закон буде працювати. Прошу вас врахувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Безумовно, не Євросоюзу, а нам. Але і також безумовно, що на сьогодні це один із критичних законопроектів, від ухвалення очевидно якісного тексту якого буде залежати те, наскільки ми успішно пройдемо наступний період по звітуванню по Ukraine Facility і зможемо отримати подальшу підтримку від Європейського Союзу.

Я знаю, пані Анастасіє, що ви хочете сказати. Давайте ми, може, коротко вислухаємо зараз міністерство. Це нам дозволить просто повноцінніше відреагувати на зауваження.

Дякую.

Чи є в Мін'юсту можливо якась позиція стосовно цього?

Я знаю, що було Міністерство культури і стратегічних комунікацій. Заступник міністра пан Беляєв, ви хотіли висловитися? Будь ласка, може, ви, пане Беляєв, спочатку, а тоді пані Людмила. Чи є у вас якісь коментарі?

БЕЛЯЄВ С.С. У нас є фахові зауваження до цього законопроекту.

ГОЛОВУЮЧА. Це не наша компетенція.

БЕЛЯЄВ С.С. Так, вони не стосуються євроінтеграційних норм. А з точки зору євроінтеграції у нас зауважень немає. А фахові ми в профільному комітеті будемо...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Сергію.

Пані Людмила.

БАНЧУК О.А. Олександр Банчук. Якщо дозволите, Іванно Орестівно. Банчук Олександр, заступник міністра юстиції.

ГОЛОВУЮЧА. Так, будь ласка. Видно було просто саме пані Людмилу. Будь ласка.

БАНЧУК О.А. Єдине, що хотів, звичайно, найкраще було б там одну позицію від уряду представити, і вона була б сформована у вигляді законопроекту основного. Але хотів би все-таки акцентувати увагу на тому, що є позиція наразі попередня представників Європейської комісії про те, що цей законопроект, який ми наразі розглядаємо на комітеті, вони підтримують з необхідністю, зрозуміло, доопрацювання. І ми готові взяти участь в доопрацюванні і у дискусіях на базі комітету протягом наступного місяця, щоб до кінця березня, сподіваюся, ухвалити цей вкрай необхідний законопроект. Тому ці дискусії, які колеги з агентства висловлюють, вчергове нам потрібно буде до другого читання це все обговорити. Тому є рішення парламенту про підтримку цього проекту в першому читанні, ми готові до другого читання ухвалити. Але знову ж таки я хотів би все-таки акцентувати увагу, що позиція Європейської комісії наразі в тому, що вони підтримують цей проект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Ну, як базу, так, вони підтримують як базу такий підхід і готові долучатися до опрацювання.

Пане Олександрє Ільков, що Урядовий офіс на цей законопроект каже?

ІЛЬКОВ О.М. Добрий день, шановна Іванно Орестівно. Ми можемо тільки підтвердити те, що вже озвучила пані Анастасія і пан Олександр з Міністерства юстиції, Європейська комісія дійсно позитивно оцінила цей законопроект, вважає, що він може бути прийнятий в першому читанні і в неї є певні зауваження, які вона пропонує врахувати при доопрацюванні до другого читання.

ГОЛОВУЮЧА. Теж у вас є певні там застереження, але принципово...

ІЛЬКОВ О.М. Я думаю, що їх можна доопрацювати до другого читання.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Пані Анастасіє, ви хотіли відреагувати.

РАДІНА А.О. Дякую дуже. Я спробую дуже коротко і відреагую...

ГОЛОВУЮЧА. Дуже коротко, будь ласка.

РАДІНА А.О. Перше. Щодо відсутності в країнах Європейського Союзу практики залучення арбітражних керуючих до управління арештованими активами, то це не відповідає дійсності.

Я лише кілька прикладів наведу, кілька днів тому суд в Польщі передав корпоративні права, арештовані корпоративні права польського Idea Bank в управління арбітражними керуючими. Це було в новинах, це легко перевірити. Крім того, практика залучення арбітражних керуючих до управління арештованими активами існує у Великобританії, існує в Німеччині, існує в Бельгії, і як вже справедливо було сказано, Європейська директива насправді не визначає, які саме приватні суб'єкти, яким саме

способом мають бути залучені до управління арештованими активами, це дискреція країни, директива лише говорить про загальні вимоги, дотримання яких мають забезпечити такий механізм.

І запропонований законопроект, який ми зараз обговорюємо, механізм забезпечує дотримання таких вимог, зокрема, ще раз наголошу, вимоги щодо запобігання конфлікту інтересів є, вони прописані в законопроекті. Вимоги щодо забезпечення збереження активів є, окремі пункти прописані, щодо того, яким чином має бути забезпечено збереження активів, чого зараз не відбувається. Вимоги щодо забезпечення безперервного управління активами також забезпечені і, на жаль, це якраз чинна практика, яка не забезпечує вимоги безперервності управління активами, бо за даними Transparency International наразі АРМА в середньому витрачає 17 місяців між моментом передачі активу в АРМА до моменту оголошення конкурсу на управителя, що відбувається всі ці 17 місяців, що відбувається поки АРМА не може відібрати управителя, який не пов'язаний із власником, він насправді продовжує перебувати під фактичним контролем власника. Не тільки не забезпечується безперервність управління, але і створюється і посилюється ризик щодо того, що держава у випадку обвинувального вироку не зможе в підсумку компенсувати шкоду від злочину. І такий підхід безумовно треба змінити для того, щоб власне безперервність управління професійними суб'єктами, які не будуть пов'язані з власником і не будуть бізнес-конкурентами, забезпечити і щоб це працювало і на державу, і на забезпечення прав власника, у разі якщо вирок буде виправдувальний і актив треба буде повертати власнику.

Я лише зазначу, колеги, що ми в комітеті відкриті до доопрацювання законопроекту. Ми, на жаль, жодних письмових пропозицій від АРМА до цього законопроекту не отримували. Вчора був останній день подання пропозицій від народних депутатів до цього законопроекту. І, колеги, комітет відкритий до доопрацювання. Ми би хотіли, щоб доопрацювання було фаховим процесом, в результаті якого ми вирішимо наявні проблеми в системі управління активами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Думаю, що ми всі на це розраховуємо. Серед зауважень там нашого секретаріату і, до речі, після опрацювання зауважень АРМА були додані насправді роз'яснювальні аргументи, які десь до певної міри спростовують зауваження АРМА щодо там невідповідності директиві. Я думаю, що з цим можна буде ознайомитися в нашому висновку, якщо ми ухвалимо його разом з колегами.

І є кілька зауважень, які стосуються захисту персональних даних, доступу, там помічників зокрема до персональних даних. Я сподіваюся, що це буде також враховано і опрацьовано на профільному комітеті і в процесі доопрацювання.

Колеги, чи є якісь ще зауваження чи питання до пані Анастасії і до пані Олени Думи? Чи ми можемо переходити до ухвалення рішення?

У нас досить ґрунтовний і такий деталізований проект висновку, я би пропонувала переходити до його ухвалення, що проект закону не суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції, але потребує доопрацювання в частині висловлених зауважень. Якраз та частина речей, про які ми тут обговорювали, як керівник Урядового офісу, так і я. Я сподіваюся, що це буде на майданчику комітетському доопрацьовано.

Хто за? Колеги, прошу висловлюватися.

Я – підтримую.

ГАЛАЙЧУК В.С. Галайчук – за.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева-Федоренко – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

ВІНТОНЯК О.В. Вінтоняк – за.

МЕЛЬНИК П.В. Мельник – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги.

Рішення ухвалено одностайно.

Дякую, пані Анастасіє.

Я дуже заохочую представників і керівництво АРМА максимально долучитися до роботи з комітетом профільним, для того щоб ми якомога дійсно швидше вийшли на спільний якісний законопроект, який буде перетворено на закон вже в залі Верховної Ради України.

Дякую.

РАДІНА А.О. Пані Іванно, дозволите одне слово?

ГОЛОВУЮЧА. Пані Анастасіє, у нас ще багато питань. Я дуже перепрошую.

РАДІНА А.О. Одне. Я просто хочу подякувати, колеги, я хочу подякувати за вашу роботу, особливо в тій частині, де ви звертаєте нашу увагу на інші євродирективи й інші моменти, які необов'язково є, скажімо так, в фаховому полі Комітету з питань антикорупційної політики. Ми дуже детально ваші зауваження опрацюємо, і я не бачу причин, чому вони не мають бути враховані.

Дякую вам дуже, колеги.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

ДУМА О.О. Іванно Орестівно, дякую щиро і всім членам комітету.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Олено.

Колеги, наступний пункт порядку денного. Це до другого читання проект Закону про ринок деревини (4197-д від 10 вересня 2021 року), поданий Наталухою Дмитром та іншими колегами.

Я так розумію, що тут ми не маємо авторів законопроекту. Ми з вами теж переносили його розгляд. Я знаю, що має бути на зв'язку і Держлісагентство, і Міністерство економіки. Давайте, колеги, може, ми почнемо дуже коротко з Держлісагентства. Хто у нас сьогодні?

БАЧУРНИЙ В.М. Доброго дня. Заступник голови Держлісагентства Бачурний Валентин.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Валентине, давайте коротко, вам слово.

БАЧУРНИЙ В.М. Щодо проекту закону Держлісагентство плідно працювало з авторами закону весь час при прийнятті і голосуванні при першому читанні. На

сьогоднішній момент у Держлісагентства зауважень щодо основних принципів і принципів європейської інтеграції до закону немає. Ми підтримуємо цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧА. Цікаво, колеги. Він там прямо, прямо порушує угоду, але у нас немає застережень. Це прекрасно. Я вже це ціную. Дякую.

Будь ласка, пан Андрій Телюпа, заступник міністра економіки України.

ТЕЛЮПА А.В. Добрий день. Від Міністерства економіки зауважень немає до тексту законопроекту. Основні положення законопроекту, він направлений на те, щоб сформувати прозорий ринок деревини, якраз він підтримує українську переробку, тому у нас немає зауважень до цього тексту.

ГОЛОВУЮЧА. Я бачила цілу низку листів від малих і середніх підприємців із застереженнями. Мені цікаво, що Міністерство економіки їх не помічає. Але це вже питання напевне не до нашої дискусії, не на нашому майданчику нашого комітету.

ТЕЛЮПА А.В. Якщо дозволите, можу прокоментувати. Нас комітет профільний, автори законопроекту долучали до обговорення, вони проводили велике обговорення зі стейкхолдерами, з малим, середнім, великим бізнесом. Ми там бачили, що більшість підтримує, але треба підходити врівноважено, щоб він захищав максимально всіх представників бізнесу.

ГОЛОВУЮЧА. Так. На даний момент він цього не пропонує, як на мене. Але знову ж таки це питання не до дискусії про відповідність нормам європейського права.

Будь ласка, Урядовий офіс.

ІЛЬКОВ О.М. Наша позиція стосовно цього законопроекту наступна. Законопроект передбачає врахування низки положень європейського законодавства, яке регулює ринок деревини. В цій частині в основному він відповідає відповідним положенням регламентів ЄС.

Очевидно, що найбільш таким дискусійним я би назвав положенням цього законопроекту продовження мораторію на експорт лісоматеріалів. І очевидно, що це положення, особливо з урахуванням відповідного арбітражного рішення, яке було винесене в рамках Угоди про асоціацію, дійсно є проблемним. Питання тільки в тому, чи можемо ми обґрунтувати доцільність застосування такого мораторію відповідними винятками, пов'язаними з питаннями безпеки, які передбачені як в рамках Угоди про асоціацію, так і в рамках Угоди про СОТ. Власне це і є предметом, я думаю, обговорення наразі.

Ну, і безумовно, що в цьому питанні важливим є отримати позицію європейської сторони. Але я думаю, що тут, скажемо так, ми її отримаємо в будь-якому випадку. Там зараз проходить скринінг, якщо європейська сторона буде вважати, що вона цей підхід не підтримує, то очевидно, що це з'явиться в наших зобов'язаннях в рамках переговорного процесу. Десь так, якщо можна.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Олександрє.

Я думаю, що просто те, що ви сказали, якраз свідчить про необхідність не педалювати розгляд законопроекту в другому читанні на засіданні Верховної Ради. Дійсно, він передбачений, не він, а регулювання окремих речей, які стосуються деревини, передбачено в Ukraine Facility на перший квартал 2026 року. І той, хто буде казати, що це нам негайно потрібно через Ukraine Facility, буде лукавити. Тому, мені видається, що

дійсно важливо було би зважено до цього всього підійти, провести консультації з Європейською комісією, наскільки ті чи інші речі є прийнятні, і тільки після того переходити до ухвалення рішення в залі Верховної Ради України.

Колеги, чи є питання, якісь коментарі у членів комітету до представників виконавчих структур?

Тоді я би пропонувала ухвалювати такий ґрунтовний висновок, який нам запропонували наші фахівці, я думаю, що очевидно, що він співпадає за підходами також з висновком Урядового офісу. На голосування виношу наступне формулювання, що положення проекту Закону щодо заборони експорту лісоматеріалів на період дії воєнного стану не відповідають положенням статті 35 Угоди про асоціацію, водночас можуть бути застосовані з метою досягнення цілей, передбачених статтями 472 і 143, що однак потребує проведення додаткових консультацій зі стороною Європейського Союзу. Тому що тут ідеться не просто про продовження мораторію на час дії воєнного стану, а плюс 5 років після воєнного стану.

І у нас є ще ціла низка зауважень того, що положення проекту закону потребують доопрацювання з метою приведення у відповідність до принципу правової визначеності, а також в частині здійснення моніторингу і становлення вимог підтвердження походження деревини.

Я вас напевно заплутала. Крім мого окремого коментаря, що це треба привести консультації, я сподіваюсь, що було зрозуміло, що я зачитала з нашого проекту висновку, який всім був розісланий.

_____. Тобто, перепрошую, пані Іванно.

Тобто це той проект, який запропонований нашим секретаріатом?

ГОЛОВУЮЧА. Нашим секретаріатом, так, який був всім розісланий. Тобто без якихось додавань.

Можемо тоді за розісланий проект висновку голосувати, колеги. Хто за? Прошу висловлюватися.

Я – підтримую.

ГАЛАЙЧУК В.С. Галайчук – за.

ВІНТОНЯК О.В. Вінтоняк – за.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

МЕЛЬНИК П.В. Мельник – за.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева-Федоренко – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги.

І ще нам потрібно було би визначитися, хто би доповідав в залі, якщо він буде там завтра розглядатися. Швидше за все, ні мене, ні Вадима не буде. Чи є готовність, колеги, хто би доповідав від комітету?

ВІНТОНЯК О.В. Я можу доповісти.

ГОЛОВУЮЧА. Я якраз думала, пані Олено, що, може, вам запропонувати. Дуже дякую тоді, якщо немає застережень, колеги. Так? Тоді Олена Вінтоняк – доповідач від комітету. Дякую.

І, колеги, останній пункт порядку денного. Насправді, це законопроект про судоустрій і статус суддів, 12368-1. Для того щоб його розглянути, нам потрібно також визначити його таким, що спрямований на виконання міжнародно-правових зобов'язань України у сфері євроінтеграції. Я думаю, що спершу це питання поставлю на порядок денний. Чи є застереження, колеги-члени комітету?

Тоді хто за те, щоб визначити 12368-1 як такий, що спрямований на виконання наших євроінтеграційних зобов'язань, прошу голосувати.

Я – за.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева-Федоренко – за.

ВІНТОНЯК О.В. Вінтоняк – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

МЕЛЬНИК П.В. Мельник – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги.

Рішення одностайне.

І сам проект Закону про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та деяких інших законодавчих актів України щодо утворення та функціонування Київського міського окружного адміністративного суду та Київського міського апеляційного адміністративного суду (12368-1 від 07.01.2025).

У нас із вами знову ж таки немає авторів. Цей законопроект ми з вами розглядаємо вже до другого читання. То я би тоді, я не дуже розумію, з зазначених міністерств, вірніше з міністерств, ще можливо там Мін'юст. Є бажання висловитись стосовно відповідності?

СУГАК Л.П. Іванно Орестівно, якщо дозволите.

ГОЛОВУЮЧА. Так, будь ласка.

СУГАК Л.П. Міністерство юстиції 10 січня направило до Кабінету Міністрів наші пропозиції і поправки для підготовки проекту закону до другого читання. Вони частково були враховані комітетом і Міністерство юстиції підтримує цей проект закону в редакції, запропонованій Комітетом правової політики до другого читання.

Дійсно, дуже важливий законопроект і дійсно на виконання Plan Facility.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, вибачте, мене щось викидає з Zoom.

Вибачте, я не чула завершення виступу пані Людмили.

СУГАК Л.П. Міністерство юстиції підтримує цей законопроект в запропонованій редакції.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Урядовий офіс, будь ласка.

ЛІБКОВ О.М. Відповідний законопроект узгоджений з МВФ і узгоджений з Європейською комісією, які не мають стосовно нього застережень у цій редакції. Тому ми вважаємо, що він відповідає міжнародним правовим зобов'язанням і дозволить виконати наші індикатори як в рамках співпраці з МВФ, так в рамках плану України.

ГОЛОВУЮЧА. Я би просила дуже коротко експертів нашого секретаріату пояснити логіку застережень, які містяться в проекті висновку.

_____. Доброго ранку, пані голову.

ГОЛОВУЮЧА. Так, пане Миколо, будь ласка.

_____. Шановні члени комітету й інші учасники засідання, дякую за можливість секретаріату висловити свою думку. Це скоріше буде, мабуть, дискусія з Урядовим офісом, тому що зараз хочу пояснити логіку нашого зауваження.

Передусім варто розуміти, що в звіті щодо України 2024 року Європейська комісія просить Україну створити адміністративний суд – це перше. Друге, здійснити відбір до цього суду за участі незалежних експертів. Це друге. І третє, створити цей суд відповідно до плану України.

Також, коли ми дивимось план України, там дещо це питання трохи деталізується. Там вказано, що адміністративний суд має бути створено і він має складатися із першої та апеляційної інстанції. Тобто впливає, що він має бути єдиним і складатися із двох інстанцій.

Також додатково, якщо ми дивимося скрінінгний звіт до розділу 23 Кластеру 1, там теж уже в коментарях вказують наші іноземні партнери, що суд має складатися з двох інстанцій. Паралельно також ми маємо дивитися на наші зобов'язання перед МВФ, де вимоги ще більш деталізуються, там чітко і конкретно прописано, що вони очікують від України створення Вищого спеціалізованого суду з розгляду публічно-правових спорів, який складатиметься з двох палат, який займатиметься як розглядом справ як першої інстанції, так й апеляційної інстанції. Тобто знову ж таки єдиний адміністративний суд.

І ми презюмуємо з огляду на вказане, що від України відповідно до зобов'язань як перед Євросоюзом, так і перед МВФ очікується створення Вищого спеціалізованого суду.

Додам також, що така ініціатива була від уряду і в грудні у законопроекті 12206-1, який був відхилений, вчергове уряд з такою ж ініціативою, як я кажу, про створення Вищого спеціалізованого суду виходив в законопроекті 12368, який був відхилений у січні.

Тобто ми презюмуємо, що від нас очікується створення Вищого спеціалізованого суду, який складатиметься з двох палат. Тому що власне ми не думаємо, що ми будемо створювати, можливо, окремий суд під вимоги МВФ і окремий суд під вимоги Євросоюзу. Але після слів представника Урядового офісу, можливо сталися певні зміни. Тому що, на нашу думку, ми не бачимо в тексті цих зобов'язань свободи розсуду для України вибирати різні треки для створення цього суду.

У мене все. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дуже дякую, пане Миколо. Мені здається, дуже чітко пояснена позиція.

Пане Олександрє, чи ви можете це якось прокоментувати, з Урядового офісу? Мені видається, що все-таки це є серйозним застереженням, яке потребувало би доопрацювання.

ЛЬКОВ О.М. Насправді, дивіться, ми розуміємо всі ті речі, які були висловлені колегою. Але я не думаю, що комітет у своєму висновку повинен говорити, що він презюмує, що позиція МВФ і Європейської комісії буде негативною.

На сьогодні цей законопроект погоджений і з МВФ, який повністю синхронізує свою позицію по цьому питанню з Європейською комісією, і ми отримали "зелене світло" по цьому законопроекту від Європейської комісії.

ГОЛОВУЮЧА. Олександрє, я сподіваюся, що ви пожартували стосовно того, що ми у висновку будемо говорити, що ми щось презюмуємо так чи інакше. Це просто Микола так сформулював.

ЛЬКОВ О.М. Ні-ні, дивіться, я ж кажу, це абсолютно якби зрозумілі речі, вони не заперечуються. Очевидно, що це мало би викликати питання, але ці всі питання були проговорені, і погоджені і на сьогодні заперечень з боку наших партнерів немає. Мені здається, що в даному випадку це ключове.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Мені видається, що, виходячи з документів, є застереження до цього проекту. І вони мали би бути опрацьовані.

Тому, колеги-члени комітету, я пропоную на ваш розсуд проект висновку, підготовлений секретаріатом, що проект Закону частково відповідає міжнародним зобов'язанням України в сфері євроінтеграції і потребує доопрацювання з огляду на зазначені зауваження, які були озвучені.

Прошу, будь ласка, голосувати.

ГАЛАЙЧУК В.С. Добре, голосуємо. Галайчук – утримався. Я просто хотів запропонувати свою версію висновку, але...

ГОЛОВУЮЧА. Окей, добре. Я, Климпуш-Цинцадзе – за.

Давайте проголосуємо. А тоді будемо шукати формулювання очевидно.

Будь ласка, колеги.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

ВІНТОНЯК О.В. Вінтоняк – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – утримався.

ГОЛОВУЮЧА. Я не почула, чи є на зв'язку Мельник і пані Мезенцева-Федоренко, їхню позицію.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева-Федоренко – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Окей. Тоді ми маємо 4 – за, 2 – утрималися. І рішення тоді ухвалене.

Дякую, колеги.

Ще потрібно визначитися, чи є бажані від комітету доповідати цей проект висновку до другого читання. Колеги, є бажані?

ГАЛАЙЧУК В.С. Цей законопроект сьогодні буде голосуватися, правильно, причому першим? Я готовий доповідати.

ГОЛОВУЮЧА. Окей. Добре. Будь ласка. Тоді пан Вадим від комітету. Я думаю, що немає застережень.

Дякую, колеги.

ВІНТОНЯК О.В. Колеги, я перепрошую. А по деревині не сьогодні ж, правда? Я дивилася порядок денний.

ГОЛОВУЮЧА. Ні-ні. Не сьогодні. Він стояв попередньо на завтра. Але будемо бачити, чи він буде ще.

ВІНТОНЯК О.В. Я зрозуміла. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги. Дякую вам.

Порядок денний вичерпано. До наступного засідання. До побачення.